

دانشگاه مجازی المصطفی

معاونت پژوهشی و تولید

گزارش نشست علمی پژوهشی

عنوان نشست	نقش عقلانیت در انقلاب و تمدن نوین اسلامی با تأکید بر اندیشه های قرآنی مقام معظم رهبری جلد دوم
موضوع نشست	انقلاب اسلامی
سخنران	حجت الاسلام دکتر سید حسین شفیعی دارابی (هیئت علمی جامعه المصطفی العالمیه)
دبیر علمی	حجت الاسلام دکتر فرهاد پورکیوان (استاد همکار دانشگاه مجازی المصطفی)
زبان ارائه	فارسی
زمان برگزاری	23 دی 1402

مکان برگزاری	سالن جلسات دانشگاه مجازی
تعداد شرکت کنندگان	178 نفر آنلاین و 5 نفر حضوری
لینک دسترسی به محتوای نشست	https://room.aou.ir/pzg82vai9u5g/

متن نشست

این نشست علمی در تاریخ 23 دی ماه 1402 به همت معاونت پژوهش دانشگاه مجازی برگزار گردید. در زیر گزارشی از اهم موضوعات ارائه شده در این نشست علمی که بسیار کاربردی بود و مورد استقبال مخاطبان قرار گرفت، ارائه می گردد:

استاد محترم در ابتدا به مفهوم شناسی پرداختد با این بیان که تعبیر ترکیبی «تمدن نوین اسلامی»؛ مرکب از سه واژه می باشد:

1/2/1) مفهوم «تمدن»

فرهنگ نویسان فارسی نگار، در تعریف از واژه «تمدن» (که معادل واژه «حضاره» در عربی است) از معانی متعددی همچون: «شهرنشین شدن، خوی شهری گزیدن و با اخلاق مردم آشنا شدن، زندگانی اجتماعی؛ همکاری مردم با یکدیگر در امور زندگانی و فراهم کردن اسباب ترقی و آسایش خود»

در بین اندیشمندان اسلامی، خواجه نصیر الدین طوسی و ابن خلدون، «تمدن را حالت اجتماعی شدن انسان» معنی کرده اند.

علامه جعفری: «تمدن عبارت است از برقراری نظم و هماهنگی در روابط انسان‌های یک جامعه که تصادم‌ها و تزاخم‌های ویرانگر را منتفی ساخته و مسابقه در مسیر رشد و کمال را قائم مقام آن‌ها بنماید، به طوری که زندگی اجتماعی افراد و گروه‌های آن جامعه موجب بروز و به فعالیت رسیدن استعداد‌های سازنده آن‌ها باشد»

(1/2/2) مفهوم «نوین»

طبق گفته مرحوم علی اکبر دهخدا و دکتر محمد معین، و دیگر فرهنگ نامه نویسان فارسی نگار؛ تلفظ این کلمه به دو وجه به فتح و به ضمّ نون، صحیح می باشد؛ و منسوب به «نو»؛ به دو معنی «جدید» و «بدیع»، «تازه»، «نو»، و «مدرن» می باشد.

(1/2/3) مفهوم «اسلامی»

در فرهنگ فارسی دکتر معین و دیگر فرهنگ نامه های فارسی زبان آمده : کلمه «اسلامی»، منسوب به اسلام؛ یعنی آنچه از تمدن و فرهنگ و جز آن که منسوب به اسلام باشد».

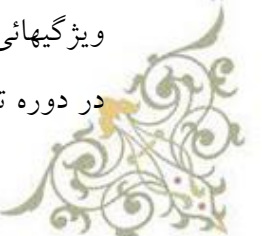
ایشان در بخش دیگری از سخنان خود به توضیح شاخصه های تمدن نوین اسلامی پرداختند که مقصود از «شاخصه»، ویژگیهای «تمدن نوین اسلامی» است؛ در این زمینه تحقیقات خوبی صورت پذیرفته است؛ طالبان تفصیلی این بحث می توانند به این نوشته ها مراجعه نمایند؛ محققان با الهام از آیات و روایات و رهنمودهای مقام معظم رهبری، از مصادیق متعددی در این راستا ذکر نموده اند؛ در یک دسته بندی کلی می توان آنها را به دو دسته کلی تقسیم نمود:

الف) شاخصه های عام.

شاخصه هائیکه خاص تمدن نوین اسلامی نمی باشد؛ بلکه در مراحل پیشین از تمدن اسلامی نیز مطرح بوده و سابقه دارد؛ از قبیل: محوریت آموزه ها و قوانین قرآن کریم، ایمان، خردورزی (عقلانیت)، توجه به علم آموزی، پای بندی به آموزه های اخلاقی، مجاهدت، حکومت مردمی، پرهیز از تحجّر، ایجاد رفاه عمومی، استقرار عدالت، دوری از اقتصاد مبتنی بر ربا و تکاثر؛

ب) شاخصه های خاص.

ویژگیهایی که به جهت بدیع و بی سابقه و یا کم سابقه بودن و یا به جهت کاربردی تر بودنشان، وجودشان در دوره تمدن نوین اسلامی، ضرورت بیشتری دارد؛ از قبیل:

1. بهاء دادن به تلاش، کار و ابتکار (خلاقیت)؛
2. بهره وری مناسب از رسانه‌های مدرن، هنر و سینما؛
3. بهبود روابط بین‌الملل؛
4. صدور احکام فقهی متناسب با نیازهای نوین بشر؛

ایشان به نمودها و جلوه‌هایی از نقش عقلانیت در حوزه تمدن نوین اسلامی اشاره کردند از جمله:

- توجه به امور معنوی (دین و اخلاق و معنویت پیامبرانه = انقلابی)
- بسنده نکردن به علم آموزشی محض
- تلاش مضاعف در جهت پیشرفت های علمی
- برنامه ریزی مناسب در جهت بهره وری از دانشهای جدید

در پایان ایشان به سوالات مخاطبین پاسخ های لازم را ارائه کردند.

مستندات نشست

دانشگاه مجاز المصطفیٰ با همکاری دبیرخانه همواره شیخ طوس برگزار می نماید:

پیش نشست علم پژوهش

نقش عقلانیت در انقلاب و تمدن نوین اسلامی با تأکید بر اندیشه های قرآنی مقام معظم رهبری

جلسه دوم

دبیر علم

حجت الاسلام فرهاد پور کیوان

استاد همکار دانشگاه مجازی المصطفیٰ

مقرران علم

حجت الاسلام دکتر
سید حسین شفیعی دلایی

هیئت علمی جامعه المصطفیٰ العالمیه

زمان: شنبه، ۲۳ دی ماه ۱۴۰۲، ساعت ۱۰:۰۰

مکان: دانشگاه مجازی المصطفیٰ، طبقه سوم، سالن جلسات

لینک ثبت نام شرکت در نشست

همراه با اعطای گواهی

- الف) مفهوم تمدن نوین اسلامی؛
- ب) شاخصه های بنیادین تمدن نوین اسلامی؛
- ج) امکان دست یابی به تمدن نوین اسلامی؛
- د) جلوه هایی از نقش عقلانیت در حوزه تمدن نوین اسلامی؛

www.mou.ir

۰۲۵-۳۲۱۱۴۱۷۱-۱۷۳

1111111.pdf

ج) توجه دادن رهبری به دو ضلع پیوسته «عقلانیت»

طبیعتاً «عقلانیت» ملازم با اصلاح مختلف می باشد؛ اما دو ضلع آن بسیار تا بسیار مهم است؛ یکی معنویت است و دیگری عدالت؛ بدین جهت میگوئیم: تأثیر گذار عقلانیت در تمامی مراحل انقلاب، متفرد بر حفظ این دو ضلع کلیدی است؛ مقام معظم رهبری: «مکتب امام یک بسته کامل است، یک مجموعه است، دارای ابعاد است؛ این ابعاد را باید با هم دید، با هم ملاحظه کرد. دو بُعد اصلی در مکتب امام بزرگوار ما، بُعد معنویت و بُعد عقلانیت است. **بُعد معنویت** یعنی امام بزرگوار ما صرفاً با تکیه بر عوامل مادی و ظواهر مادی، راه خود را پی نمی گرفت؛ اهل ارتباط با خدا، اهل سلوک معنوی، اهل توجه و تأکد و خشوع و ذکر بود؛ به کمک الهی باور داشت؛ امید او به خدای متعال، امید پایانناپذیری بود. **بُعد عقلانیت** به کار گرفتن خرد و تدبیر و فکر و محاسبات، در مکتب امام مورد ملاحظه بوده است. من نسبت به هر کدام، چند جمله‌ای عرض خواهم کرد. **معنویت** هم در مکتب امام که آن هم مانند معنویت و عقلانیت، از اسلام گرفته شده است. عقلانیت امام هم از اسلام است، معنویت هم معنویت اسلامی و قرآنی است، این بُعد هم از متن قرآن و متن دین گرفته شده است؛ و آن بُعد عدالت است. اینها را باید با هم دید. تکیه بر روی یکی از این ابعاد، بی توجه به ابعاد دیگر، جامعه را به راه خطا می کشاند، به انحراف می برد. این مجموعه، این بسته کامل، میراث فکری و معنوی امام است. خود امام بزرگوار هم در رفتارشان، هم مراقب عقلانیت بود، هم مراقب معنویت بود، با همی وجود توجه به بُعد عدالت بود.»

Q & A

Message from **زوروش 2** **بزرگوار** ما
 ویرا در اینجا معنی‌کندل و ویژوئن بیت هتایا برنده ما و هتال بجهت گناه دی
https://eitta.com/international_meeting

Message from **زوروش 3** **بزرگوار** ما
 دوستی را اگر می شناسید که در هر مرحله ای مشکلی دارد را به این بوی د
 و اینا پیام دهد.
 @salam330

ست ؟یوه شنت نام چیوند جیوشکل شما بر فرا
 ست ؟یوه شنت نام چیوند جیوشکل شما بر فرا

بیت تیرم امکان ور
 ز کار ندارم یوه به م 25% (8)

بیم تشکر بزرگوار برایم تشنه است 66% (21)

بیت شریعتی یاز بشر
 ده امکان ورده به جلسه 9% (3)

Web Links 3
https://eitta.com/international_meeting

Video (1)

زوروش 2 **بزرگوار** ما

Attendees (166)

Active Speakers

Hosts (3)

زوروش 2 **بزرگوار** ما

زوروش 2 **بزرگوار** ما

زوروش 3 **بزرگوار** ما

Presenters (0)

Participants (163)

زوروش 2 **بزرگوار** ما

ali qorbani

Seyyed Ahmad Azadimehr

یازند جعفر

چین احمدرضا شی

اگر دندنی زده

بزرگوار ویرا برنده ن

بیت کتیراس

بیرا صفاش

1:28:59/1:48:46

1111111.pdf

ج) نقش عقلانیت در انقلاب

برهمنگان روشن است که انقلاب اسلامی ایران، مراحل مختلفی را پشت سر گذرانده؛ از جمله: شکل گیری انقلاب، پیروزی انقلاب، تثبیت انقلاب و ...؛ مقام معظم رهبری که در تمامی این مراحل، حضوری تأثیر گذار و مستقیم داشته، و نقش آفرین بوده است؛ همانند یک دیدبان امین و آگاه با حوادث تلخ و شیرین آن؛ بارها و بارها، از آراسته و آمیخته بودن این انقلاب با عقلانیت سخن به میان آورده؛ و بطور مکرر به تبیین نقش آفرینی عقلانیت در مراحل مختلف انقلاب سخن گفته است؛ از جمله:

«... محاسبه عقلانی گاهی اوقات خودش منشأ تحولات عظیمی می شود. انقلاب عظیم اسلامی ما ناشی از یک عقلانیت بود. اینطور نبود که مردم همین‌طور بی حساب و کتاب به خیابان بیایند و بترانند یک رژیم آن چنانی را ساقط کنند؛ محاسبات عقلانی و کار عقلانی و کار فکری شده بود. در طول سالهای متمادی- به تعبیر رایج امروز- یک گلشنان حوظی، عدالت خواهی و آزادی خواهی در بین مردم به وجود آمده بود و منتهی شد به اینکه نیروهای مردم را استخدام کند و به میدان جهاد عظیم بیاورد و در مقابل آن دشمن صف‌آرایی کند و بر آن دشمن پیروز کند. بنابراین عقلانیت گاهی منشأ چنین تحولات عظیمی است. الان هم همین‌طور است. الان در نظام ما برخی از تحولات هست که نتیجه یک نگاه عقلانی و دقیق و موشکافانه‌ی به وضع موجود و وضع دنیاست. من در زمینه مسائل گوناگون این را دارم مشاهده می‌کنم. حالت خواب‌رفتگی و تن دادن به آنچه در جریان عمومی سیاسی و اقتصادی

Q & A

Message from **زوروش 2** **بزرگوار** ما
 ویرا در اینجا معنی‌کندل و ویژوئن بیت هتایا برنده ما و هتال بجهت گناه دی
https://eitta.com/international_meeting

Web Links 3
https://eitta.com/international_meeting

Video (1)

زوروش 2 **بزرگوار** ما

Attendees (158)

Active Speakers

Hosts (3)

زوروش 2 **بزرگوار** ما

زوروش 2 **بزرگوار** ما

زوروش 3 **بزرگوار** ما

Presenters (0)

Participants (155)

ali qorbani

ابوالفضل زوروش

یازند جعفر

چین احمدرضا شی

اگر دندنی زده

بزرگوار ویرا برنده ن

بیت کتیراس

بیرا صفاش

0:56:47/1:48:46

